

Information om cytostatikautsöndring vid vård i hemmet

Denna information avser endast hantering av utsöndring av cytostatika via kroppsvätskor och är en bilaga till Region Västerbottens dokument Hantering av cytostatika. För riktlinjer kring cytostatikahantering i kommunen ansvarar MAS.

Cytostatika i låga koncentrationer kan finnas kvar i kroppen i mer än 7 dygn efter cytostatikabehandling. Region Västerbotten rekommenderar en generell tillämpning av 7 dygns utsöndringstid. Studier har visat att det finns rester i alla kroppsvätskor men framförallt i urin, blod, avföring och kräkningar. I svett, saliv och sädesvätska finns däremot ringa rester. Med tanke på att cytostatika är ett cellpåverkande läkemedel hanteras kroppsvätskor på sjukhus som riskavfall. Detta för att skydda personalen som exponeras dagligen. Hemma bör kroppsvätskorna hanteras med försiktighet men eftersom exponeringen hemma är under begränsad tid och omfattning påverkas personal inte alls i samma utsträckning.

Var noga med handhygien, tvätta alltid händerna med tvål och vatten. Handsprit ska också användas före och efter utfört arbetsmoment. Använd långärmad skyddsrock av engångsmaterial och handskar vid hantering av urin, avföring och kräkning samt vid bäddning. Vid omhändertagande av urin är det en fördel om handskarna är godkända för cytostatika. Munskydd FFP3 används om urinen är varm.

Urin

- Personen bör sitta ner när hen kissar. Spola med nedfällt toalettlock 2 ggr efter toalettbesök. Torka upp eventuellt spill med vatten och rengöringsmedel. Kasta papperet i soppåse och förslut denna. Används inkontinensskydd ska dessa läggas i plastpåse som försluts och slängs direkt i sophantering.
- Tömda KAD påsar försluts i plastpåse och släng direkt i sophantering. Det är en fördel om personen själv kan tömma sin kateterpåse. Låt urinen svalna innan den töms ut i toaletten. Spola 2 ggr men nedfällt toalettlock.
- Vid spill av urin på ytor ska ytan rengöras med rengöringsmedel och vatten. Torka utifrån och in för att begränsa spridningen. Låt urinen svalna innan den torkas upp. Lägg i soppåse som försluts och slängs direkt i sophantering.

Avföring

- Vid användning av blöja läggs även den i plastpåse som försluts och slängs direkt i sophantering.
- Spola med nedfällt toalettlock 2 gånger efter toalettbesök.
- Vid eventuellt spill, torka upp med vanligt rengöringsmedel och vatten. Torka utifrån och in för att begränsa spridningen. Lägg i soppåse som försluts och slängs direkt i sophantering.

Blod

- Torka upp blod med papper och lägg i påse som försluts och därefter slängs i sophantering.
- Blod på ytor ska rengöras med rengöringsmedel och vatten. Torka utifrån och in för att begränsa spridningen. Lägg i soppåse som försluts och slängs direkt i sophantering.

Kräkningar

- Använd helst kräkpåse som försluts och slängs direkt i sophantering.
- Vid eventuellt spill, torka upp med vanligt rengöringsmedel och vatten. Torka utifrån och in för att begränsa spridningen. Lägg i soppåse som försluts och slängs direkt i sophantering.

Svettningar

- Dusch och byte av sängkläder görs oftare vid riklig svettning. Undvik att skaka sängkläderna eller lägga dem på golvet.

Tvätt

Tvätta textilier som fått spill av kroppsvätskor direkt i tvättmaskin, helst skilt från annan smutstvätt.

Använd vanligt tvättmedel. Om det inte går att tvätta direkt ska textilierna förvaras i tillsluten plastpåse.

Att tänka på vid tablettbehandling

- Cytostatikatabletter/kapslar ska inte delas eller krossas.
- Använd handskar och sked om Du hanterar läkemedlet, ta inte i tablett/kapseln. Tvätta händerna med tvål och vatten efteråt. Släng handskarna och diska skeden. Plastsked som slängs är att föredra.
- Förvara tabletter/ kapslar oåtkomligt från andra.
- Utsöndringstiden för tabletter varierar beroende på vilket läkemedel personen tar. Sex timmar efter tablettintag räknar man dock med att medlet lösts upp och inte återfinns i kräkning. Utsöndras läkemedlet via gallan kan det dock finnas rester i kräkning även efter sex timmar. I FASS finns uppgifter om de olika medlens utsöndringstid.

Alla behandlingar som används vid cancerbehandling är inte cytostatika. Behandling med målinriktade läkemedel (monoklonala antikroppar eller så kallade små molekyler) ska i de flesta fall inte hanteras som cytostatika avseende omhändertagande av utsöndringar.

Dokumentet gäller inom
Plats: Alla
Org: Hälso- och
Sjukvårdsförvaltning/Folktandvård
Västerbotten
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård
Västerbottens läns landsting/Primärvård
Västerbottens läns
landsting/Sjukhusvård

Utgåva nr 2
Giltigt fro.m: 2021-06-21 - Tills vidare
Reviderat: 2025-05-16
Uppföljning : 2026-05-26

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva: Utsöndringstid 7 dygn
Tvätt.